

Hiaten bij personenschadeberekeningen voor ondernemers

In tegenstelling tot een schadeberekening voor een persoon in loondienst vragen zelfstandig ondernemers en directeur groot aandeelhouders speciale aandacht. De laatste twee groepen hebben namelijk invloed op de inkomstenbron waarbij de causaliteit met het voorval niet altijd vast staat. Zo kunnen zelfstandig ondernemers hun inkomsten drukken door bijvoorbeeld versnelde afschrijvingen en kunnen directeur groot aandeelhouders hun inkomsten ongemoeid laten bij slechte bedrijfsresultaten. Dit maakt het gecompliceerd om het exacte verlies aan arbeidsvermogen van een ondernemer te bepalen. Te meer nu er bij de bekende rekenprogramma's in de markt weinig tot geen ondersteuning wordt geboden bij het berekenen van een personenschade voor een ondernemer in combinatie met zijn/haar onderneming(en).

Treedt er bedrijfsschade op binnen een zelfstandige onderneming door verlies aan arbeidsvermogen dan is dat doorgaans direct zichtbaar. Bijvoorbeeld door een verlaging van de omzet daalt de netto winst uit onderneming die de maatstaf is voor het bruto inkomen van de zelfstandig ondernemer. Zaken als fiscale autobijtelling, versnelde afschrijvingen, dotatie oudedagsreserve, etc. bemoeilijken de bepaling van het inkomen voor een zelfstandig ondernemer. Specifieke aftrekposten zoals startersaftrek, meewerkaftrek en Mkb-winstvrijstelling beïnvloeden verder het Netto Besteedbaar Inkomen van een zelfstandig ondernemer. Het Netto Besteedbaar Inkomen is tevens onderhevig aan mutaties door toedoen van extra privé opnames uit de onderneming (= de zelfstandig ondernemer heeft meer geld privé nodig t.o.v. wat er verdient wordt) en privé stortingen naar de onderneming (= de onderneming heeft liquiditeitsproblemen en/of toekomstige dotaties oudedagsreserve wil men voor de toekomst veilig stellen). Privé opnames c.q. stortingen hebben geen verdere fiscale gevolgen doch de causaliteit met het voorval is geen vaststaand feit. Ze vertroebelen het Netto Besteedbaar Inkomen van een zelfstandig ondernemer. De verwevenheid van de hier genoemde onderdelen zet menig personenschadebehandelaar en rekenkundige op het verkeerde been.

Een directeur groot aandeelhouder lijkt in eerste instantie minder verweven met zijn onderneming t.o.v. een zelfstandig ondernemer. Winsten binnen de onderneming worden zelfstandig belast als rechtspersoon d.m.v. Vennootschapsbelasting, inkomen wordt door de ondernemer genoten als salaris en pensioendotaties worden/werden veelal middels eigen beheer uitgevoerd. Los van deze aspecten zijn de verschillen met een zelfstandig ondernemer echter niet zo groot. Dat zou ook niet kunnen want in vergelijking hebben we het slechts over een andere rechtsvorm voor de onderneming. Grosso modo zijn er geen noemenswaardige verschillen na aftrek van belastingen; eventuele fiscale stimuleringsmaatregelen van de overheid buiten beschouwing gelaten. Een verlies aan arbeidsvermogen van een directeur groot aandeelhouder hoeft niet direct te leiden tot een lager bruto inkomen en daaraan gekoppeld een lager Netto Besteedbaar Inkomen. Een mogelijke reden hiervan is een doorbetalingsverplichting van het loon door de vennootschap. Transparanter wordt het door een denkbeeldige vergelijking aan te gaan met de zelfstandig ondernemer. Dat kan bijvoorbeeld door o.a. het resultaat van de vennootschap na correcties te zien als het eigenlijke

bruto inkomen van de directeur groot aandeelhouder. Er blijven echter wel de nodige valkuilen bestaan nu – anders dan bij een zelfstandig ondernemer – o.a. een privé storting t.b.v. de vennootschap wel degelijk fiscale consequenties heeft. De terbeschikkingstellingsregeling komt dan om de hoek kijken waardoor de directeur groot aandeelhouder extra Box I belasting moet betalen. Dit omdat er vermogensbestanddelen ter beschikking zijn gesteld aan de vennootschap die anders onder Box III zouden vallen. De directeur groot aandeelhouder wordt in zo'n geval dubbel geraakt. Hij/zij moet de privé storting uit het privé vermogen en/of Netto Besteedbaar Inkomen betalen en moet dus extra Inkomstenbelasting betalen. O.a. dit aspect maakt het vaststellen van een verlies aan arbeidsvermogen voor een directeur groot aandeelhouder werk voor echte specialisten.

Veelvuldig heb ik stellingen van betrokken partijen bij een personenschade mogen aanschouwen die weinig tot geen raakvlakken hadden met de aspecten zoals hierboven beschreven. Verkeerde voorstellingen van zaken waren het gevolg. Bedrijfseconomen/rekenkundigen baseren hun visies vaak op DuPont schema's aangevuld met branchecijfers. Dit laatste kent als manco dat een enkele ondernemer qua bedrijfsvisie en bedrijfsresultaten sterke afwijkingen kan vertonen t.o.v. de collectieve branchecijfers. Daarnaast is het DuPont schema – bedacht in 1919! - ontworpen om slechts de winstgevendheid van een bedrijf te berekenen. Daarbij worden vereenvoudigde boekhoudkundige formules toegepast die o.a. vatbaar kunnen zijn voor manipulaties. Een in mijn ogen noodzakelijke doorrekening van de bedrijfsresultaten ontbreekt veelal van de situatie Zonder Ongeval en Met Ongeval in correlatie met de ondernemer. Dit klinkt ingewikkeld doch dat is het niet. Het betreft namelijk niets anders dan een simulatie van wat er in de toekomst financieel zou gaan gebeuren met zowel de onderneming, de ondernemer en de combinatie van beiden. Door de ondernemer in een dergelijke doorberekening te koppelen aan de onderneming, wordt direct zichtbaar wat de schade is. Voorwaarde is wel dat deze doorrekening compleet moet zijn. D.w.z. inclusief winst- en verliesrekeningen, balansen, verliesverrekeningen, terbeschikkingstellingsregeling en andere privé koppelingen (zowel fiscaal alsmede budgettair).

Uit het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat personenschadeberekeningen voor ondernemers nauwkeuriger kunnen worden vastgesteld. Evident gevolg van de onnauwkeurigheden is dat een slachtoffer niet volledig schadeloos wordt gesteld dan wel dat de aansprakelijke partij te veel betaalt. Het lijkt erop dat een gebrek aan kennis en kunde van de betrokken partijen de voornaamste oorzaak is van de huidige onnauwkeurigheden. Toegegeven, de materie is complex. Doch van alle betrokken partijen mag verwacht worden dat personenschades van ondernemers nauwkeurig onderbouwd, vastgesteld en doorgrond worden. Zoals in mijn vorige artikel [Het berekenen van personenschades vraagt om een verbeterde aanpak](#) aangekaart, wordt het tijd voor garanties qua juistheid van personenschadeberekeningen alsmede certificering voor rekenkundigen. Ondertussen is er een te verbeteren status quo in de markt.

Juli 2020,

Vincent van den Bogert.

Als rekenkundige, financieel adviseur en software ontwikkelaar is Vincent van den Bogert vanaf 1998 directeur/eigenaar van het bedrijf [Vinplan.Apps](#). Het bedrijf richt zich op de ontwikkeling van software voor de financiële industrie (personenschades en financiële planning) en het uitvoeren van rekenopdrachten in de personenschadebranche. Vincent van den Bogert heeft jarenlang als gecertificeerd financieel planner gewerkt waarbij de dienstverlening primair gericht was op ondernemers en vermogende particulieren.